

دائرة مخصوصه

درسعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مستطابق

۱۳۲۶

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جدیده مع المنونیه
قبول اولنور

درج ابدله بن آثار اعاده اولنور

دیر، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و بالخاصه کرب سیاسی و کرب اجتماعی و مدنی احوال و مشورته اسلامیه و نه بحث ایدر و هفته ده بر نشر از انور.

آبونه بدلی

سنه لکی

التی آیلنی

ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵	غروش
روسیه	»	۳۰۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	»	۹	فرانق

صاحب و مؤسسلری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

مستشرق شهر پروفیسور براون

بالقائه قومیتہ سی

بوعنوان ایله خلیل خالد بکدن آلدیغیز ورقہ در :

بوندن تقریباً ایکی سسنه اول لزومسزلغنی حس ایتیمی اوزرینه تبدیل مسلك ایتیش و یکی ترکیه دوستلغنی ادامه موجودیتی ایچون بر وسیله مناسبه عدا ایلش اولان بالقان قومیتہ سی کنیدیسنه یکی طرفدارلر بولمغه چالیشمش و بو میانده مستشرق فاضل معلم براون جنابلرینه ده مراجعتده بولمش ایدی . معلم مشارالیه بالقان قومیتہ سی مروجلرینک مناسبقده کی عداوت اسلامیه لرینی بیلدیکندن آنلرک ینه تبدیل مسلك ایلیه بیلہ جکلرینی حس ایله قومیتہ یه دخولدن اول فکر عاجزانہ می صورمش ایدی . دخولده محذور بولندیغنی و بلکہ کنیدیسی کی جده محب اسلام و شرقیون اولان بر ذاتک قومیتہ مروجلری اوزرنده بر تاثیر مراقبه اجرا ایلیه بیلہ جکنی و آنلر ینه اسکی مسلك خصومته صابدلرلی تقدیرده اعضالقدن استعفا ایلیه بیلہ جکنی سویلش ایدم . معلم براون بونک اوزرینه قومیتہ یه داخل اولمشیدی . فقط اخیراً مذکور قومیتہ ینک ینه اسکی یوله صابدیغنی کورمسی اوزرینه قومیتہ رئیس مستر نوئل با کستونه بر پروتستو یازدی . مومی ایله جوابسنده قومیتہ نک یکی ترکیه یه دوست قاله جفی ولا کن (پان ایزلامیزم) دینیان اتحاد اسلام طرفدارلرینک دسیسه مضرانلرینه قارش چالیشہ جفنی بیلدیردی .

فقط معلم براون جنابلری (پان ایزلامیزم) طرفداری دینیان ذواتک شرقک احتیاجاتنه دها زیادہ واقف حیت صحیحہ اصحابندن بولدیقلری اعتقادندہ اولدیغنی و مسلمانلرک ترقی و تعالی خصوصندہ کی اتحادلرینک یک مشروع بولندیغنی و بالقان قومیتہ سنک اخیراً نشر اولنان لایحه سنویہ سنده سرد اولنان مطالعاتدن و کچکی اجتماع عمومی ده صرف ایدیان سوزلردن طولای کنیدیسنک بعدما قومیتہ ایله بر رابطه سی بولمیه جفنی و اسمنک اعضا صره سنده درج ایدلمه سنی مصرأ طلب ایتدی . پروفیسور براون بالقان قومیتہ سنک اعضالقدن استعفا ایلدیکنی ممالک عثمانیه ده کی محبانہ بیلدیرمکلمکی بالخاصه رجا ایلدی . بناءً علیہ کیفیتی شو ورقه عاجزی ایله صراط مستقیمه درج اولمق اوزره ارسال ایلیورم . بونی حاوی اولان صراط مستقیم رساله سنندن بر نسخہ سنک معلم مشارالیه ارسالی رجا ایلم . آدرسی :

Professor E. g. Browne
Pembroke College
Cambridge
Angleterre

بخارا مخبر مخصوصزدن :

بخارا احوالی

بوندن آلتی آی اول بخارا ، شیعیلرله سنیلر آره سنده تحوٹ

اویقوسندن اویانوب اکتساب قوت ایلیه رک ، خلیفه سیله برابر ، آلمانیانک دوستی اولورسه ، شرقدن قرمزی چکیرک لری قوغمق و برمدت اولنرک یرینه قائم اولمق ممکندی .

اقوام اسلامیه یی ، حاکمیت اقتصادی لرلی آلتنه آلان اوروپالیرک هپسی ، اقوام مذکورہ نک استقلال سیاسی لرینه ، شرف انسانیلرینه رعایت ایدہ رک ضرور ملیرینی اوخشامه یه لزوم کورمه مشلردی . انکلز ، فرانسز ، هولانده لی ، یاخود روس ، - حتی روس - صرف جبر و شدتله غصب و ضبط ایتدکلری ممالک اسلامیه نک بوتون منابع حیات و ثروتی کنیدیلرینه حصر ایتدکلری تیمورمش کی اورالده بر نوع افندیلک ، سیدلک طوری طاقیور و آرتیق یریلری انساندن بیلہ صایبورلردی . اوروپالی ، آری ، خرسیتیان ، من طرف الله منتخب ، یاخود اصطفای طبیعی ایله بر کزیده بر نسله منسوب عد ایدیلور ، یرلی ایسه ، تورانی ، یاخود سامی ، مسلم ، ایکنجی اوچنجی طبقه بشریه دن بر آدم ، بر نوع پاریا اعتبار اولنیوردی . بو اصیلزاده لر یریلره هر واسطه دن بالاستفاده آشاغیغنی احساس ایلیورلردی . بونکچوندرکه اوروپالیر عالم اسلامه بعض منفعتلی فکر وهنلر بیلہ کتیردکلری حالده ، مغشوش اولمایان مسلمانلرک هیچ بریسی ، اوروپالی یی سوه میوردی . بو عدم محبتی ، نمره تعصب دینی ظن ایدنلر ، یک زیادہ یا کلورلر . مسلمک اوروپالی یه ایصنامه سی ، هر شیدن اول منبع حیاتی قوروتماسندن و کنیدیسی آدم اوغللرینک هر برینه مساوی و حر بر انسان حساب ایلر ایکن مادون واسیر معامله سنه دوچار ایدیلہ سنندنر .

آلمانلر احوال مبسوطه یی ایجه کوروب آکلامشلر ، بوندن استفادیه مسارعت ایلشردر : آلمانلر ، مسلمانلری کنیدیلرینه مساوی عد ایلیه یوب اوکا کوره معامله ایدنلر ؛ مسلمانلرک هر درلو حقوق طبیعی لرینی تسلیم و تصدیق ده تردد ایتزلر . بر فرانسز ویا انکلزک حر و مستقل یشامه یه نقدر حق و ارسه ، بر مسلمانک ده او قدر واردر ، دیرلر . دول اسلامیه نک استقلال و تمامیت ملکیه لرینه کنیدیاری تعرض ایتدکن باشقه ، اقتضاسنده منافعیه ده قیام ایلرلر ؛ حتی استقلال و حریتلرینی ضایع ایتیش اقوام اسلامیه نک استرداد استقلال و حریتلرینه ده مائلدرلر . اولنرک ممالک اسلامیه دن بکلدکلری صرف منافع اقتصادی در . انکلزلری انک زیادہ تلاشه ویرن ، آلمان سیاست شرقیه سنک ایشته بو نقطه سی ، یعنی باشده خلیفه اولمق اوزره ، قوه اسلامیه یی تجار و صنعتکار دولتله علیهنه وبالخاصه انکلتره علیهنه قوللاقم ایسته مه سی اولمشدر .

شو بر قاچ سطرله آلمان - انکلز غوغاسنک شرقه متعلق بعض سبیلری مجملاً کورلش اولدی ؛ کله جک مقاله ده انشالله انکلتره نک شرق سیاستندن و شرف خلافت اسلامیه یی حائز سلطنت عثمانیه نک آلمان - انکلز رقابتنه مقابل ناسل وضعیتلر آلمش اولدیغندن مختصراً بحث ایدیلہ جکلر .

آ . ی

شبهه یوقدر. آستانه قولی بکی اعلامی بلغاً مبالغه ممنون ایده جک قدر صاحب ثروت در.

آستانه قولی بکک مساویسی هر کسجه مسلمدر. حتی اصول جدید طرفداراننه ظهیر کورونمه سی ده ابلدسانه برتبصصندن، صرف علمانک مخالفتندن ناشی بر مکر و حیلهدن باشقه بر شی دکلدر. بوکون اصول جدیده مروجاری بو نقطهده قدیمجیلرله متحددر. شو حالده اعلمک چویرمک ایسته دیکی دولاب میدانده در. اونک منفعتی تأمین ایدیلسین ده نه اولور ایسه اولسون. شریعتک امریله بروزیری عزل ایتدیرر. ینه شریعتک - کندی اویدیردیغی - دیگر بر امریله اونی اسکی مقامنه اقعاد ایتمکه چالیشیر. یفعل مایشاء و یحکم مایرددر. جزای آخرت، سؤال بونک ایچین دکلدر. بیله م، احکام شریعتی بویله ملعبه اتخا ایدن نظر شرع شریفده نه کی برموقی حائزدر؟ شبهه سز که بوقیبل آدملر رحمت الهیه دن محرومدرلر. مسئولیتک بلااستنا هر کسه شامل اولدیغی مبین شوایت کریمه بی اعلم حضرتلری هیچ کورمه مشلمی در؟ « وکل انسان الزمناء طأره فی عنقه ونخرج له یوم القیامة کتاباً یلقیه مذشوراً. اقرأ کتابک، کفی بنفسک الیوم علیک حسیباً. »

* *

خاربین مخبر مخصوصزدن :

اوزاقدن بر قرداش سسی

یوالادینگز مکتوب واصل اولوب قلبمه زیاده سرور و بردی، سزله تشکرلری عرض ایدر سه مده وظیفه می ادا ایدمه مدیکمده شک وشبهه می یوقدر. اقصای شرقده اولان مسلمان قردشلیکز ایچون مجاهدهده بولوندیغکز دن طولایی الله عزه جل حضرتلری عمر شریفلریکز برکات و یروب امثالکیزی زیاده ایتسون دیو دائم الاوقات دعاده یز.

بوکونه قدر اوچیوز میلیون مسلمانلرک ذات و فقره دوچار اولوب باشقه ملتله اسیر اولمقلغمزک برنجی سبب لرندن علمنا نامنی طاشیان اماملر مکز دین اسلامک اساسی ومنبعی اولان کلام قدیمدن بی خبر اولمایدر. مع مافیله علما و اماملری میزی تخطئه قیلوب بتون عیوبی آنلره اسناد قیلما مزده موافق دکلدر. آنک اوچون بز روسیه مسلمانلرینک اون سنه مقدم اولان احواله عطف نظر ایدرسک بوسنه لری بسبتون باشقه اوله رق بوله جفر. اون سنه مقدم مکمل مکتب و مدرسه لر یایه جق اهالی مکز فقیر، اغنیامزک ایسه صاحب حمیت و همت اولمامسی یوزتدن مکتب و مدرسه لر مزده تربیه و تعلیم یرینه جهالت و فساد اخلاق تعمم ایتشدی. علماً و اماملر مکز مکتب و مدرسه لرده تعلیم و تربیه آلماسلر نهره دن آلا جاقلر؟

شیمدی ایسه بتون کویلمر مزده مکمل و منتظم مکتب و مدرسه لر مزل اولوب ارکک و قزلار مزل اصول صوتیه ایله تعلیم و تربیه کورمه کده - لدر. اختیارلار مزل ایسه آز اولسه ده جریده و مجموعهلر مطالعه ایدوب کندولر مزده اولان ذات و مسکنت لرک اسبابلرینی دوشنوب اولادلرینی مکتب و مدرسه لر ویرمکده، وجهه واحده یه قدر پارلرینی

ایدن نزاع و قتال اوزرینه وزارت عظمایی - قوشبکیلیکی - اشغال ایدن ذات عزل ایدیلرک یرینه دیکری نصب اولنشدی. وزیر سابق، آستانه قولی بک درایت و شیطنتیله برابر صوک درجه غدار، مرتکب، امیردخوش کورنمک ایچین هر درلو وسائل غیر مشروعه یه توسل ایدر. بر ذات اولدینی حالده خلفی نصرالله بی پروانه جی حضرتلری نهایت درجهده مستقیم، عدالت پرور، منورالفکر بر ذات محترمدر. لسان مادر زادی اولان اوزبکجه دن باشقه فارسی، روسجه، لسانلریله ده متکلمدر. بوکون بوخصائل و فضائلی کندنده جمع ایدن وزیر لاحق فضله اوله رق متانت اخلاقه مالکدر. مافوقه لزومندن زیاده سرفرو ایتز. بوتون اجرا آتتی شریعت مطهره یه تطبیقندن باشقه فایه کوزتمز.

* *

بخاراده اصحاب ثروتدن بر ذات واردر، که عین زمانده (کوکلداش) مدرسه سنک امامیدر. هر سنه بو موسسه ملرده کبرایه ضیافت و یرمک معتادی اولان بو ذات بوسنه دخی مظنطن بر ضیافت کشیده ایتمش. ضیافته اکا بر علما، رؤسای حکومت، اعیان بلده دن بک چوغی حاضر بولنشدر.

اثنای ضیافته اعلم [۱] غیاث الدین قیام ایله وزیر سابق آستانه قولی بکک مزیا تندن، خدمات (!) سابقه سندن باحث برنطق ایراد ایدرک سوزلرینه بیانات آتیه ایله ختام و یرمش :

— ایسته، افندیلر، مملکتک بویله بر ذات درایتسماته احتیاجی آزاده ایضا حدر، ذاتاً بزم رأیمله عزل ایدیله مشدی. بوکا سببیت و یرهن اوچ دوت سرسرینک قیامندن باشقه برشی دکلدی. شیمدی دوره تعطیلدر. اوسر سریلر (طلبه علوم) مملکتده بولنیور. افکار عمومیه نك هیجانی ده کسب سکونت ایتدی. شیمدی، آستانه قولی بکی مقام وزراته کتیرمه نك تام صروسیدر. « بونک اوزرینه مفتیلردن بر ذات قیام ایله جواب اوله رق بیانات آتیهده بولنشدر :

— آستانه قولی نك عزلی، یرینه نصرالله بکک نصبی نه بزم رأیمله واقع اولمشدر، نه ده ظن اولدینی کبی اوچ دوت سرسرینک قیامیله. احوال جاریه اوزرینه مؤثر یکانه افکار عمومیه دن باشقه برشی دکلدی. ینه افکار عمومیه نك رضا و موافقتی لاحق اولقسزین کیمسه بی او مقامه کتیرمه یز. «

دیهرک مجلسی ترک ایتمش، سائر حضار کرامده مفتی بی تعقیب ایدرک اعلامی یالکز بر ایشلردر.

نظقلری تنقیده کیریشمه دن اول شوراسی بیانمک لازمدر، که اعلم؛ وزیر سابقک ترویج عزلنده اوک آباق اولانلرک باشنده بولندینی حالده شیمدی نه دن تبدیل فکر ایتمش؟. عجبا بوعداوت مبدل و داد و صمیمیت می اولمش؟ خایر، او یله دکل؛ ضدان لایحتمعانک ائتلافه قطعاً احتمال و یریه مزل.

اعلمک تبدیل فکر ایلمسی منفعت شخصیسه سی تأثیریه اولدیغنده

[۱] بخاراده اعلمکک مناصب علمییه نك منتها سیدر.